

Sygn. akt IV U 219/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 stycznia 2014 roku nr (...)

w sprawie K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu K. G. emeryturę od dnia 01 grudnia 2013 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującego K. G. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IVU 219/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 czerwca 2014 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 16.01.2014 r. odmówił K. G. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm), ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 10 lat, 10 miesięcy i 22 dni.

K. G. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ w okresie od 01.01.1976 r. do 22.09.1982 r. pracował w warunkach szczególnych jako monter dźwigów na wysokościach. Sporne okoliczności chce wykazać za pomocą zeznań świadków oraz dowodów z dokumentów.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. G. urodzony w dniu (...) r. ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 27 lat na dzień 01.01.1999 r. Wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach uznany przez organ rentowy wynosi 10 lat, 10 miesięcy i 22 dni na co składają się okresy zatrudnienia w okresach: od 17.11.1986 r. do 20.10.1995 r., od 01.04.1996 r. do 31.05.1998 r. i od 01.11.1998 r. do 31.12.1998 r.

W dniu 27.12.2013 r. odwołujący się wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek z dnia 27.12.2013 r. –k. 1-6 ar czII).

Odwołujący w okresie od 01.01.1976 r. do 22.09.1982 r. pracował w (...)Przedsiębiorstwie (...) w R. w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony i monter żurawi wieżowych na wysokości. Prace wykonywał na terenie T., B., B., Z. i N.. Pracodawca ten obecnie nie istnieje. Praca na stanowisku montera polegała na wybudowaniu żurawia z elementów stanowiących jego konstrukcję wykonanych ze stali, a po zakończeniu budowy na jego rozbiórce. W zależności od rodzaju żurawia i od wersji montowanej na danej budowie żuraw miał wysokość od 18 do 25 metrów, a nawet 30 m. Montowane były z kratownic metalowych, albo rur stalowych odcinkami o długości około 6-10 m. konstrukcja była skręcana, z tym że technologia robót wymagała, aby skręcanie odbywało się w pozycji poziomej na wysokości 2,5 m, potem się go olinowywało, wchodziło do sterownika żurawia i podnosiło się dźwig silnikiem elektrycznym. Po ustawieniu żurawia w pozycji pionowej konieczne było wejście na jego szczyt i przysprzętowanie tj. doprowadzić do sytuacji aby można było pracować ramieniem żurawia w pozycji góra-dół. Prace monterów żurawi odbywały się na wysokości. Odwołujący od 03.02.1976 r. posiadał uprawnienia dla maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych na żurawie wieżowe. Odwołujący kierował samochodem pogotowia technicznego zbudowanym na podłożu stara 28 o nośności pow. 3,5 tony, którym woził ekipę monterów i sprzęt na miejsce i z powrotem, a kiedy byli na miejscu to pracował jako monter co najmniej po 8 godzin dziennie. W okresie od 26.08.1980 r. do 25.09.1980 r. i od 23.09.1981 r. do 22.09.1982 r. przebywał na urlopie bezpłatnym.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 04.08.2000 r. – k. 7 ar czI,

kserokopia uprawnienia –k. 15-16 as,

zeznania świadka S. S. –k. 19 as,

zeznania świadka E. K. –k. 18-19 as,

zeznania świadka S. G. –k. 21v as,

zeznania świadka B. S. –k. 21 as,

zeznania odwołującego –k. 22 as).

Sąd zaakceptował w całości zeznania świadków S. S., E. K., S. G. i B. S. potwierdzające, że K. G. wykonywał w sposób ciągły i stale pracę w szczególnych warunkach w wymiarze pełnego etatu w (...) Przedsiębiorstwie (...)w R.

w okresie od 01.01.1976 r. do 22.09.1982 r. z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym od 26.08.1980 r. do 25.09.1980 r. i od 23.09.1981 r. do 22.09.1982 r. jako monter żurawi wieżowych na wysokości, a także jako kierowca samochodu ciężarowego dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony tj. stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę wymienioną w wykazie A dział V poz. 5 i w dziale VIII poz. 2 wykazu stanowiącego powołany wyżej załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom odwołującego odnośnie wykonywanej przez niego pracy na stanowisku monter żurawi wieżowych na wysokości oraz jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony tj. po uzyskaniu uprawnień maszynisty wykonywał prace monterskie montując żurawie wieżowe na

wysokości oraz pracował jako kierowca samochodu pogotowia technicznego wożąc ekipę oraz narzędzia na miejsce budowy w spornym okresie zatrudnienia bowiem w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie. Depozycje te potwierdzały zeznania świadków oraz dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc. Sąd uznał, że określenie stanowiska odwołującego u tego pracodawcy w świadectwie pracy tylko na stanowisku kierowca bez doprecyzowania że był w pierwszej kolejności monterem żurawi wieżowych stanowi niedokładność ze strony pracownika, który sporządzał dokumenty, a rzeczywiście odwołujący u tego pracodawcy pracował stale i w wymiarze pełnego etatu na stanowisku monter żurawi wieżowych na wysokości i kierowca samochodu ciężarowego o nośności pow. 3,5 tony którym woził ekipę monterów na place budowy. Od 03.02.1976 r. była to praca na stanowisku łączonym, ale oba są wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy K. G. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy K. G. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...)Przedsiębiorstwie (...) w R.

w okresie od 03.02.1976 r. do 22.09.1982 r. z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym od 26.08.1980 r. do 25.09.1980 r. i od 23.09.1981 r. do 22.09.1982 r. jako monter żurawi wieżowych na wysokości, a także jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony. Odwołujący nie dysponował świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych, dlatego odwołujący wykazywał sporne okoliczności w oparciu o zeznania świadków i własne zeznania, dowody z dokumentów i kwestionowane świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowodniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239).

Skoro w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony w (...)Przedsiębiorstwie (...) w R.

w okresie od 03.02.1976 r. do 22.09.1982 r. z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym od 26.08.1980 r. do 25.09.1980 r. i od 23.09.1981 r. do 22.09.1982 r. jako monter żurawi wieżowych na wysokości, a także jako kierowca samochodu ciężarowego o nośności pow. 3,5 tony. Pracę na tych stanowiskach wykonywał w wymiarze pełnego etatu i stale. Praca na tym stanowisku monter konstrukcji metalowych na wysokości została zaliczona zgodnie z wykazem A dział V pkt. 5, a praca na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony została zaliczona w wykazie A dział VIII poz. 2, będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Odwołujący od 1985 r. pracował na stanowisku pracy łączonym, ale oba stanowiska są wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Po uwzględnieniu tego okresu odwołujący po wyłączeniu okresu przebywania na urlopie bezpłatnym legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). K. G. osiągnął bowiem wiek 60 lat ((...) r.), posiada wymagany okres zatrudnienia (ponad 27 letni okres składkowy i nieskładkowy), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornego okresu pracy w warunkach szczególnych tj. od 03.02.1976 r. do 22.09.1982 r. z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym od 26.08.1980 r. do 25.09.1980 r. i od 23.09.1981 r. do 22.09.1982 r. jako monter żurawi wieżowych na wysokości i kierowca samochodu ciężarowego o nośności pow. 3,5 tony , legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Sąd przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 01.12.2013 r. tj. od zgłoszenia wniosku o emeryturę zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 powołanej ustawy. Mając na względzie powyższe orzeczono jak w pkt. I. na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc. W niniejszej sprawie odwołanie zostało uwzględnione, zatem organ rentowy przegrał proces. W oparciu o powołany art. 98 kpc w zw. art. 99 kpc i zgodnie z treścią § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - stawka minimalna wynosi 60 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego i Sąd zasądził w pkt. 2 wyroku na rzecz K. G. od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.